

Jordi Dausà, Llibreria El Cucut, 28 de novembre del 2014

[Presentació del llibre *Contes de propina*]

UN ESTILISTA AMB MENTALITAT DE FAIXADOR

Avui parlaré poc del llibre d'en Damià. Quan llegeixo les ressenyes que li fa gent amb potència cultural –un sac de llibres llegits i un bon bagatge– penso: “Ai, Verge Santa, què coi diràs ara sense fer el ridícul”. Però com que alguna cosa he de dir per complir l’expedient –i perquè em pagui els mil euros que val tenir-me d’estrella convidada– us explicaré una anècdota que defineix perfectament en Damià. Així estareu entretinguts fins a l’hora de beure cava.

Fa pocs mesos vaig escriure un article al meu bloc Tardes de Birres titulat «El faixador contra l’estilista». Una de les meves passions és la boxa i els esports de contacte en general. Els he practicat durant anys, tot i que el meu nivell no ha passat mai de mediocre-tirant-a-baix. Si sou gent normal i de boxa no hi enteneu gaire, un faixador és un tros d’animal que quan toca la campana salta al damunt del seu oponent i prova de derrotar-lo fent-li un KO, moltes vegades brutal. No li fa res menjar-se un parell d’hòsties per poder-les fotre ell després. En canvi, l’estilista és un lluitador molt tècnic que sap mantenir les distàncies i busca forats en les defenses del seu contrari. Quan veu una guàrdia baixa, pam!, tira una mà i envia el seu contrincant a dormir.

En realitat el meu article no era sobre boxa, sinó sobre literatura, i associava diferents escriptors a un d’aquests dos paradigmes de lluitador. A l’hora d’escriure jo mateix sóc un faixador que supedita l’estil al resultat. Si la frase no és la més encertada, doncs alabat sia Déu mentre compleixi l’objectiu que busco. En Damià, en canvi, és un estilista pur. Per entendre’ns, en Muhammad Alí ha estat, potser, l’estilista més fi de tota la història d’aquest esport. Sempre deia que has de ballar com una papallona i picar com una abella. No són animals escollits

a l'atzar: imagineu l'aleteig ràpid de les papallones i com canvien de direcció, i la picada precisa, ràpida i dolorosa d'una abella.

Al cap d'un dia o dos de publicar l'article vaig rebre un correu d'en Bardera que deia que el meu post no era reeixit. Va passar-me l'enllaç d'una ressenya on algú –un d'aquests païos amb un bon bagatge literari als quals em referia abans– el comparava amb en Mike Tyson. Suposo que tots us en recordeu, d'en Mike. Ara va pel món amb mitja cara tatuada i es dedica a fer d'extra a Hollywood, generalment fent d'ell mateix. El seu declivi va començar quan van engarjolar-lo, em sembla recordar que per intent de violació. Quan va sortir va arrancar mitja orella d'una queixalada a l'Evander Holyfield. Van trobar el tros d'orella al damunt d'una corda del ring i el van tornar al seu propietari. Per desgràcia era massa tard i no li van poder reimplantar.

En Damià, dic, va dir-me que l'article de boxa –que no era de boxa– no era prou reeixit. Només ho pot fer ell, això. Però s'equivocava, perquè era l'article del lletraferit el que estava mal plantejat: en Mike Tyson és un faixador, una mala bèstia, i en Bardera és un dels estilistes més elegants que he conegut. A vegades, més que un boxador sembla un esgrimista de floret, que són els que menys superfície del rival poden atacar i, per tant, han de ser més precisos, econòmics i ràpids.

Al final, una mica per fer-lo content, vaig dir-li que ell era el que els mexicans en diuen un *pegador*, que és un tercer tipus de lluitador que freqüenta els rings mexicans. El *pegador* és un lluitador nerviós que diposita totes les seves esperances en un cop demolidor. És tècnic, però no tant com un estilista, i a diferència del faixador no li agrada menjar-se cops de puny. Alguns diuen que aquesta categoria de lluitadors només existeix a Mèxic. Coses del tequila, suposo.

Però en realitat en Bardera és un estilista, i punt. Ell que digui missa. Cada frase dels seus relats està ben definida, pensada per obrir pas a la següent. Economitza energies i, a l'hora de ballar al voltant del seu rival, no fa tres passes si pot fer-ne dues. Així és com lluiten els grans de la boxa. Però com que a ell li agradaria ser un faixador puc fer-li una concessió que, d'altra banda, és ben pertinent: és un estilista amb mentalitat de faixador. Aquest és un cas ben estrany perquè la majoria de faixadors som una mica curts de gambals –d'altres són autèntics psicòpates– però és que la literatura d'en Damià és singular. Formalment és molt acurada i precisa, però de fons s'hi pot apreciar aquesta mala bava, aquest *killer instinct* que tenen els faixadors de pura raça. És com si, en el seu cas, l'escriptura li servís per contenir un Mike Tyson carregat d'amfetamines que porta a dins. I ho fa admirablement: mantenint-lo a ratlla i deixant-lo entreveure a ullades. Amb el temps va aprenent a canalitzar la força bruta d'aquest faixador intern, fent que els cops, prodigiosament tècnics, també siguin salvatges i desbocats. Una combinació, repeteixo, que ja sé que és rara, però sembla ser que és ben plausible.

En Damià anirà millorant, i amb el temps, més que un boxejador sonat, es convertirà en una mena de mestre de kung fu com els que surten a les pel·lícules: vell i savi, amb uns grans bigotis blancs. Però amb un brutal domini de les tècniques del kung fu que, com tothom sap, és l'art marcial més elegant i fluid que hi ha.